

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет психології та історії
Кафедра філософії та соціальних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
завідувач кафедри

д.ф.н., проф. Харченко Ю. В.

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: А Освіта/Педагогіка

(шифр, назва галузі)

Спеціальність: A4.07 Середня освіта (Географія)

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота

(назва)

Форма навчання денна/заочна

(денна, заочна.)

2025-2026 навчальний рік

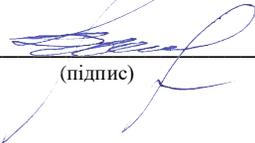
Робоча програма навчальної дисципліни “Рекреаційна географія” розроблена на основі освітньо-професійної програми “Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота” навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня “бакалавр” за спеціальністю А4.07. Середня освіта (Географія)

Розробники: Зарубіна А.В., доцент, доцент кафедри філософії та соціальних наук, кандидат географічних наук, доцент

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософії та соціальних наук

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри філософії та соціальних наук

(підпис)

Харченко Ю. В.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни “Рекреаційна географія” для студентів спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. – 14 с.

© Зарубіна А.В., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка, 2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>А Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	нормативна		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: <u>А4.07 Середня освіта (Географія)</u> (шифр і назва)	Рік підготовки		
		3-й	3	
Загальна кількість годин – 90		Семестр		
		6-й	6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Освітня програма: <u>Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота</u> (шифр і назва)	Лекції		
		26	4	
		Практичні, семінарські		
		20	2	
		Лабораторні		
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	- год.		год.
		Самостійна робота		
		44	84	
		Консультації:		
		- год.	- год.	
Вид контролю:				
екзамен	екзамен			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

Завдання вивчення курсу:

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі або проблеми в галузі середньої (у т.ч. профільної) освіти (за предметною спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)) та вищої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, географічної науки, здійснення інновацій

та/або проведення педагогічних досліджень за умови комплексності та невизначеності умов організації освітнього процесу.

загальні	фахові
<p>ЗК2 – здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей, зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань і пояснень, що їх обґрунтовують, до осіб, які навчаються.</p> <p>ЗК4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК5 – здатність застосовувати набуті знання на практиці, критично сприймати інформацію, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК6 – навички забезпечення безпеки життєдіяльності та здорового способу життя, збереження здоров'я і високої працездатності.</p>	<p>ФК8 – здатність планувати та конструювати процес навчання географії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з врахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних.</p> <p>ФК9 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обов'язку, необхідному для роботи вчителя географії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.</p> <p>ФКС1 – здатність застосовувати знання теоретичних основ рекреаційної географії, краєзнавства та туризму в професійній діяльності, характеризувати закономірності просторової організації рекреаційних та туристичних ресурсів світу, окремих країн та України.</p> <p>ФКС2 – здатність організовувати краєзнавчо-туристичну роботу в закладах освіти, планувати та проводити краєзнавчо-туристичні заходи, розробляти туристичні маршрути і тури відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів.</p> <p>ФКС3 – здатність організовувати шкільне та туристичне краєзнавство, проводити краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості,</p>

	збирати, упорядковувати і використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації. ФКС4 – здатність розробляти різні види екскурсій з урахуванням пізнавальних потреб, культури, релігії рекреанта, на підставі знань ресурсів рекреаційного регіону, існуючих технологій розробки екскурсійної програми, методик проведення екскурсій; володіння методикою організації музейної справи.
--	--

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН19 – організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначає оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності;

ПРНС2 – моделює, організовує та проводить краєзнавчо-туристичні заходи, вміє розробляти туристські маршрути та тури відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів.

ПРНС3 – організовує шкільне та туристичне краєзнавство, проводить краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирає, упорядковує і використовує краєзнавчі матеріали, вміє працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації

ПРНС4 – розробляє різні види екскурсій з урахуванням пізнавальних потреб, культури, релігії рекреанта, на підставі знань ресурсів рекреаційного регіону, існуючих технологій розробки екскурсійної програми, методик проведення екскурсій; володіє методикою організації музейної справи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи рекреаційної географії

Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час і простір, в якому вона відбувається. Предмет і об'єкт рекреаційної географії. Погляди науковців на об'єкт і предмет рекреаційної географії. Основні завдання. Зв'язки рекреаційної географії з іншими дисциплінами. Методи рекреаційної географії. Історія виникнення і розвитку рекреаційної географії в Україні. Основні напрямки рекреаційно-географічних досліджень. Вітчизняні дослідження в галузі рекреаційної географії. Завдання і структура курсу, його значення. Місце дисципліни в системі наук соціально-географічного циклу.

Тема 2. Основні поняття і терміни рекреаційної географії. Теоретична база рекреаційної географії

Співвідношення понять рекреаційної географії, їх систематизація. Аксіоми, теорії та принципи рекреаційної географії.

Тема 3. Рекреація як соціально-економічне явище

«Рекреація»: зміст поняття. Передумови становлення і розвитку рекреації (економічні, соціально-культурні, політичні, наявність рекреаційних ресурсів). Соціально-економічна сутність рекреації. Основні функції рекреації (медико-біологічна, соціально-культурна, економічна).

Тема 4. Рекреаційна діяльність, її класифікація. Рекреаційні потреби

Структурні особливості рекреаційної діяльності. Поняття циклів рекреаційної діяльності. Класифікації рекреаційної діяльності. Поняття рекреаційних потреб суспільства як основи організації рекреаційної діяльності. Рекреаційні потреби в Україні і в світі.

Тема 5. Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу. Рекреаційні умови і рекреаційні ресурси

Суть понять «рекреаційні умови» і «рекреаційні ресурси»: підходи до трактування понять. Класифікація рекреаційних ресурсів. Рекреаційний потенціал території.. Методи оцінки рекреаційного потенціалу.

Тема 6. Територіальна рекреаційна система

Поняття ТРС. Фактори формування ТРС, їх систематизація. Властивості ТРС. Типологія ТРС. Територіальна організація рекреаційної діяльності.

Тема 7. Галузева рекреаційна географія

Галузева структура рекреаційної географії. Поняття про «рекреаційну галузь» та «індустрію туризму», співвідношення понять. Лікувально-курортне господарство. Оздоровчо-спортивна діяльність. Пізнавальна рекреаційна діяльність. Розважально-ділова рекреаційна діяльність.

Тема 8. Теоретичні основи рекреаційного районування

Загальні засади та принципи рекреаційного районування. Мета рекреаційного районування. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. Визначення поняття рекреаційного району, його характерні властивості. Ознаки рекреаційних районів і методика їх виділення.

Тема 9. Рекреаційні регіони світу. Європейський рекреаційний регіон

Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу. Міжнародні рекреаційні потоки. Чинники, що впливають на формування та географічну спрямованість міжнародних туристичних та рекреаційних потоків. Різні підходи до рекреаційного районування світу. Загальна характеристика рекреаційних регіонів світу. Туристично-рекреаційний потенціал Європи. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства Європи. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону.

Тема 10. Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний регіон

Склад регіону. Туристично-рекреаційний потенціал Азії. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства Азії. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону.

Тема 11. Інші рекреаційні регіони світу

Африканський рекреаційний регіон. Близькосхідний рекреаційний регіон. Американський рекреаційний регіон. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіонах. Основні туристичні центри. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіонів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Розділ 1. Теоретичні засади краєзнавчо-туристичної діяльності.														
Тема 1. Рекреаційна географія як наука	8	2	2				4		2					10
Тема 2. Основні поняття і терміни рекреаційної	8	2					4							14

географії. Теоретична база рекреаційної географії														
Тема 3. Рекреація як соціально-економічне явище	8	2	2				4			0,5				12
Тема 4. Рекреаційна діяльність, класифікація. Рекреаційні потреби	8	2	2				4			0,5				14
Тема 5. Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу. Рекреаційні умови і рекреаційні ресурси	8	2	2				4			0,5				20
Тема 6. Територіальна рекреаційна система	8	2	2				4	2	0,5					12
Тема 7. Галузева рекреаційна географія	8	2	2				4							12
Тема 8. Теоретичні основи рекреаційного районування	8	2	2				4							8
Тема 9. Рекреаційні регіони світу. Європейський рекреаційний регіон	10	4	2				4							8
Тема 10. Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний регіон	10	4	2				4							8
Тема 11. Інші рекреаційні регіони світу	10	4	2				4							
Усього годин	90	26	20	-	-	-	44	90	4	2	-	-	-	84

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рекреаційна географія як наука	2
2	Основні терміни і поняття	2
3	Особливості територіально-рекреаційних систем	2
4	Рекреаційно-туристична діяльність. Рекреаційні потреби	2
5	Рекреаційні ресурси, їх види	3
6	Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу	2
7	Галузева рекреаційна географія	2
8	Теоретичні основи рекреаційного районування	2
9	Європейський рекреаційний район	3

10	Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний район	2
11	Американський рекреаційний район	2
12	Африканський та інші рекреаційні райони	2
	Разом	26

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні терміни і поняття рекреаційної географії	1
2.	Рекреаційна діяльність та рекреаційні потреби	1
3.	Рекреаційні ресурси	1
4.	Характеристика рекреаційних районів	1
	Разом	4

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рекреаційна географія	2
2	Особливості територіально-рекреаційних систем	2
3	Рекреаційно-туристична діяльність. Рекреаційні потреби	2
4	Рекреаційні ресурси, їх види	2
5	Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу	2
6	Рекреаційне районування світу та України	2
7	Європейський рекреаційних район	2
8	Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний район	2
9	Характеристика інших рекреаційних районів	2
10	Рекреаційна номенклатура	2
	Разом	20

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні терміни і поняття рекреаційної географії	0,5
2	Рекреаційна діяльність та рекреаційні потреби	0,5
3	Рекреаційні ресурси	0,5
4	Рекреаційне районування світу та України	0,5
	Разом	2

4.3. Теми лабораторних занять

не передбачено

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/ п		годин	
		денна	заочна
1.	Історія становлення та розвитку рекреаційної географії в Україні та світі	3	4
2.	Теоретичні концепції та аксіоми рекреаційної географії.	3	4
3.	Рекреація як соціально-економічне явище та її роль у розвитку територій.	3	4
4.	Таксономічні одиниці рекреаційного районування.	3	4
5.	Рекреація і сталий розвиток: екологічні обмеження та перспективи.	4	4
6.	Вплив рекреаційної діяльності на соціально-економічний розвиток територій.	4	4
7.	Глобальні та регіональні рекреаційні потоки.	3	4
8.	Лікувально-курортне господарство як складова рекреаційної діяльності.	3	4
9.	Оздоровчо-спортивна, пізнавальна, розважально-ділова рекреація.	3	5
10.	Сучасні тенденції розвитку рекреаційної діяльності	3	6
11.	Особливості формування рекреаційних потреб	4	4
12.	Рекреаційно-туристичне нормування у використанні територій	4	4
13.	Рекреаційно-туристичний потенціал та його складові	4	4
14.	Рекреаційне районування України	4	5
15.	Міжнародні туристичні організації	3	5
	Разом	44	84

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни “Рекреаційна географія” передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп’ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

Методи навчання:

За джерелом знань:

- *словесні*: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж бесіда, диспут, дискусія;

- *наочні*: ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: практичні роботи, вправи, самостійна робота студентів з різними джерелами інформації, складання конспектів (тез), робота з картою, робота з туристським спорядженням, підготовка рефератів, доповідей, повідомлень, презентацій, метод проектів, аналіз проблемних ситуацій, тощо

За характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький;

За логікою пізнання: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація, класифікація, абстрагування.

Дистанційні методи навчання: телекомунікаційні методи (інтерактивні лекції, практичні заняття, on-line консультації в режимі Zoom-конференцій та зустрічей у Google Meet; робота у Viber-групах), самостійна робота студентів з освітніми ресурсами (освітні платформи Google Classroom,).

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- залік;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю є* перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи.

Оцінюванню підлягають:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- активність при обговоренні питань практичного заняття;
- виконані практичні роботи;
- реферати, презентації, доповіді;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань тощо.

Методи поточного контролю: фронтальне та індивідуальне усне опитування, письмове опитування, перевірка практичних робіт, перевірка конспектів (тез), перевірка виконання самостійної роботи, захист рефератів,

повідомлень, мультимедійних презентацій, проектів; контрольна робота; перевірка виконаних завдань у класі на платформі Google Classroom тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни “Рекреаційна географія”

Оцінювання якості знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточне оцінювання

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попередньо отриману оцінку) та під час контролю за самостійною роботою студентів.

Види робіт студентів, які підлягають поточному контролю:

- усна відповідь;
- виконання практичної роботи;
- доповідь чи повідомлення;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- письмові завдання (контрольні, самостійні роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Максимальний бал з кожну тему практичного заняття – **5 балів**

Самостійна робота – 10 балів

Крім того, студент має змогу отримати 0,5 бали за доповнення.

Критерії оцінювання студентських теоретичних усних відповідей чи повідомлень на практичних заняттях з курсу «Рекреаційна географія»

При оцінюванні усних, письмових відповідей та повідомлень студентів **враховується:**

- рівень осмислення навчального матеріалу;
- рівень сформованості аналітичних вмінь і концептуальних підходів;
- повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
- використання додаткової літератури;
- порівняння, зв'язок з практикою, наявність висновків.

Максимальна кількість балів за усну відповідь чи повідомлення – **5 балів**.

5 балів ставиться у випадку, коли студент продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату соціальної географії та теоретичного матеріалу тієї чи іншої теми. Вільно оперує різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. У відповіді демонструється розуміння причинно-наслідкових зв'язків та соціально-географічних закономірностей розвитку територій. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань соціальної географії та аргументує її. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою культурою мовлення. У відсутні відповіді мовні та стилістичні помилки.

4 бали ставиться у випадку, коли відповідь студента майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Висвітлюється зміст окремих класифікацій, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє

вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Розуміє суть основних соціально-географічних закономірностей, не достатньо глибоко розкриває причинно-наслідкові зв'язки. У відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій ситуації. Матеріал викладено правильною мовою, але присутні окремі стилістичні помилки.

3 бали ставиться, коли відповідь неповна, фрагментарна. Студент не має системних знань з соціальної географії чи окремої теми курсу. Понятійно-термінологічний апарат соціальної географії в цілому сформований, але студент оперує, як правило, одним підходом до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему класифікацію тощо. Виклад матеріалу не структурований, часто порушується послідовність та логіка викладу. Студент лише називає причинно-наслідкові зв'язки та історико-географічні закономірності, але не достатньо повно розкриває їх зміст. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь позбавлена творчого підходу і має формальний характер. Студент використовує знання в знайомій ситуації, але не може застосувати їх в новій ситуації. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

2 бали ставиться, коли відповідь фрагментарна. Студент не має системних знань з соціальної географії чи окремої теми курсу. Понятійно-термінологічний апарат соціальної географії в цілому сформований, але студент оперує, як правило, одним підходом до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему класифікацію тощо. Виклад матеріалу не структурований, непослідовний нелогічний. Студент майже не розуміє суть причинно-наслідкових зв'язків та соціально-географічних закономірностей. Студент не вміє використовувати знання на практиці. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

1 бал ставиться, коли студент має поверхові знання з теми. Оперує лише окремими фразами, відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не знає причинно-наслідкових зв'язків та соціально-географічних закономірностей. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання практичної роботи

При оцінювання практичних робіт враховуються:

- відповіді при захисті роботи;
- повнота виконання завдань;
- правильність та якість виконання завдань;
- наявність висновків;
- акуратність в оформленні тощо.

Максимальна кількість балів за лабораторну роботу – **5 балів**.

5 балів ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання практичної роботи з теми. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу з теми практичного заняття. При виконанні практичних завдань студент продемонстрував високий рівень оволодіння вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. До кожного завдання наявні висновки та узагальнення. Студент застосував творчий підхід до виконання завдань. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

4 бали ставиться, коли студент виконав всі завдання для практичної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь на питання викладача при захисті роботи майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. При виконанні практичних завдань студент продемонстрував вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Наявні висновки до кожного завдання, але у деяких висновках недостатня доказова база. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі присутні окремі стилістичні помилки.

3 бали ставиться, коли студент виконав 2/3 завдань або виконав всі завдання практичної роботи, але 1/2 з них виконана не досить якісно. Відповідь на теоретичні питання під час захисту практичної роботи неповна, фрагментарна. Студент продемонстрував недостатній рівень оволодіння вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати тощо. Картографічні матеріали оформлені частково правильно, виконані не зовсім якісно та охайно. У роботі наявні фактичні та/або стилістичні помилки.

2 бали ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань практичної роботи. Демонструє вкрай поверхові знання з тем теоретичного блоку під час захисту роботи. Студент недостатньо оволодів вміннями аналізу, порівняння тощо. Відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків

помилкові. Картографічні матеріали оформлені з помилками, виконані не якісно та неохайно. У роботі наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

1 бал ставиться, коли студент виконав ½ завдань практичної роботи, але зі значними помилками та неточностями. Демонструє вкрай поверхові знання з тем теоретичного блоку під час захисту роботи. Студент не оволодів вміннями аналізу, порівняння тощо. Відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків помилкові. Картографічні матеріали оформлені з помилками або відсутні. У роботі наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Максимальна кількість балів за завдання для самостійної роботи – **10 балів**.

9-10 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання для самостійної роботи. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу тем курсу соціальної географії, що виноситься на самостійне опрацювання. Вільно оперує різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Наявні посилання на декілька джерел інформації. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Аналізує різні підходи до трактування тієї чи іншої проблеми. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань соціальної географії та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу, культурою мовлення. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

7-8 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для самостійної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій ситуації. Присутні окремі стилістичні помилки.

5-6 б. ставиться, коли студент якісно виконав ½ завдань. Демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

3-4 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/3 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

1-2 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/4 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання рефератів

При оцінюванні реферату враховуються:

- ступінь розкриття теми;
- рівень науковості та доступності тексту реферату;
- вміння працювати з науковою літературою, систематизувати та структурувати матеріал;
- наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень;
- використання при підготовці реферату декількох джерел інформації;
- дотримання вимог до оформлення реферату (наявність титульної сторінки, плану, вступу; правильність оформлення посилання на використані джерела; список використаних джерел; оцінка грамотності та культури викладу; дотримання вимог до обсягу реферату тощо);
- вільне володіння матеріалом реферату при захисті.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за реферат – **5 балів**.

5 балів ставиться, коли виконані всі вимоги до написання реферату: позначена проблема і обґрунтована її актуальність, зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему і логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення.

4 бали ставиться, коли основні вимоги до реферату виконані, але при цьому допущені незначні недоліки, не зовсім витриманий обсяг реферату, є недоліки в оформленні.

3 бали ставиться, коли основні вимоги до реферату виконані, але при цьому допущені значні недоліки, є значні неточності у викладі матеріалу; відсутня логіка викладу, не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні.

2 бали виставляється якщо є істотні відступи від вимог до реферування, тема висвітлена дуже поверхово або частково, відсутні висновки; не витриманий обсяг реферату; є серйозні недоліки в оформленні.

1 бал виставляється у випадку, коли тема реферату не розкрита, продемонстровано нерозуміння студентом проблеми; обсяг реферату занадто малий; не дотримано вимог до оформлення реферату.

Критерії оцінювання презентації

При оцінюванні комп'ютерної презентації враховуються:

- наявність титульного слайда, на якому зазначено назву доповіді/презентації та відомості про авторів;
- логічна послідовність слайдів;
- дотриманні вимог до тексту слайдів (наявністю заголовків, які висвітлюють основну ідею цього слайда; не більше ніж 6-8 рядків тексту на слайді, по 6-8 слів у рядку; текст повинен складатися з простих речень та коротких слів; розмір символів тексту має бути достатнім для розпізнавання з найвіддаленішого кутка аудиторії, рекомендований розмір символів не менше ніж 24 пт.);
- дотримання вимог до графічних об'єктів на слайдах (кількість зображень повинна бути достатньою для ілюстрації змісту слайда або виступу, але не переобтяжувати сприйняття відомостей; варто вибирати такі зображення, на яких деталі добре розрізняються; на одному слайді мають бути зображення одного стилю (або фотографії, або мальовані зображення) тощо).
- дотримання вимог до оформлення презентації: слайди не повинні бути перенасичені текстом, а містити більше графічних, картографічних та ілюстративних матеріалів; усі слайди бажано оформлювати в одному стилі; у кольоровій гамі презентації рекомендується використовувати не більше ніж 2-3 кольори та 2-3 їх відтінки; для демонстрації презентації на великому екрані з використанням мультимедійного проектора колір тла слайдів має бути світлим; колір тексту має бути контрастним до кольору тла.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за презентацію – **5 балів**.

5 балів ставиться, коли виконані всі вимоги до змісту презентації, повною мірою розкрита тема, дотримана логіка викладу матеріалу, витриманий обсяг презентації, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення слайдів.

4 бали ставиться, коли основні вимоги до змісту презентації виконані, але при цьому допущені незначні недоліки, дещо порушена логіка викладу або не зовсім витриманий обсяг презентації, є недоліки в оформленні слайдів.

3 бали ставиться, коли основні вимоги до змісту презентації виконані, але при цьому допущені значні недоліки у викладі матеріалу; відсутня або порушена логіка викладу; не витриманий обсяг презентації або матеріалу у слайдах; є недоліки в оформленні слайдів.

2 бали виставляється якщо є істотні відступи від вимог до презентації, тема висвітлена дуже поверхово або частково; відсутня логіка викладу, відсутні висновки; не витриманий обсяг реферату; є серйозні недоліки в оформленні слайдів.

1 бал виставляється у випадку, коли тема презентації не розкрита, продемонстровано нерозуміння студентом проблеми; обсяг презентації занадто малий; не дотримано вимог до оформлення слайдів.

У разі, якщо здобувач освіти подав **декларацію про визнання результатів неформального та/або інформального навчання** стосовно певного освітнього компонента освітньої програми, оцінювання здійснюється відповідно до **Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти**, у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, які можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, здобуваються у системі **неформальної освіти** шляхом участі в:

- тренінгах;
- майстер-класах;
- семінарах;
- вебінарах;
- дистанційних курсах;
- стажуваннях;
- інших видах навчальної діяльності, підтверджених документально (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо).

(Відповідно до пунктів 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 зазначеного Порядку.)

Оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здійснюється на підставі поданих документів та аналізу відповідності здобутих результатів очікуваним результатам навчання за освітнім компонентом.

За рішенням викладача та кафедри, у межах дисципліни може бути **зараховано до 20 балів** із 100 за результатами визнаних форм неформальної або інформальної освіти.

Кількість балів визначається **пропорційно обсягу (тривалості в годинах) і відповідності тематики** отриманої освіти змісту навчальної дисципліни.

Підсумковий (семестровий) контроль

З дисципліни «Рекреаційна географія» передбачена така форма підсумкового контролю як екзамен. Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного контролю та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано» та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем. У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Рекреаційна географія як наука: предмет, об'єкт, завдання та методи досліджень.
2. Місце рекреаційної географії в системі географічних і суспільних наук.
3. Основні поняття і категорії рекреаційної географії.
4. Теоретичні засади та концепції рекреаційної географії.
5. Рекреація як соціально-економічне явище.
6. Функції рекреації та їх прояв у розвитку територій.
7. Рекреаційна діяльність: структура та класифікації.
8. Рекреаційні потреби населення та чинники їх формування.
9. Рекреаційні ресурси: сутність, види та значення.
10. Рекреаційний потенціал території та підходи до його оцінювання.
11. Територіальні рекреаційні системи: поняття, структура, властивості.
12. Типологія територіальних рекреаційних систем.
13. Галузева рекреаційна географія та індустрія туризму.
14. Лікувально-курортна рекреація та її географічні особливості.
15. Оздоровчо-спортивна та пізнавальна рекреація.
16. Теоретичні основи рекреаційного районування.
17. Таксономічні одиниці рекреаційного районування.
18. Світові рекреаційні регіони: загальна характеристика.
19. Європейський рекреаційний регіон: чинники розвитку та спеціалізація.
20. Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний регіон.
21. Американський рекреаційний регіон.
22. Африканський та Близькосхідний рекреаційні регіони.
23. Міжнародні рекреаційні та туристичні потоки.
24. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства.
25. Перспективи розвитку рекреації і туризму у світі.
26. Проаналізуйте рекреаційний потенціал конкретної території (регіону, області).
27. Визначте тип територіальної рекреаційної системи на прикладі обраного регіону.
28. Здійсніть класифікацію рекреаційних ресурсів певної місцевості.
29. Оцініть рекреаційні умови для розвитку туризму в окремому регіоні.
30. Запропонуйте варіанти рекреаційної спеціалізації території.
31. Обґрунтуйте рекреаційне районування обраної території.
32. Складіть порівняльну характеристику двох рекреаційних регіонів світу.
33. Проаналізуйте туристично-рекреаційні потоки в окремому регіоні.
34. Визначте екологічні обмеження рекреаційної діяльності на прикладі території.
35. Розробіть короткий туристично-рекреаційний маршрут з урахуванням ресурсів і безпеки.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання										Сума
Розділ 1		Розділ 2							Екзамен	100
T1-2	T3-4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	
5	5	5	5	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії / О.О. Бейдик. К., 1998. 130 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О.О. Бейдик. К. : Видавничо-поліграф. центр «Київський університет». 2001. –395 с.
3. Кравців В. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери / В. Краців, Л. Гринів, М. Копач, С. Кузик. Львів : НАНУ Ін-т рег. дослідж., 1999. 80 с.
4. Кузик С. П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія / Степан Кузик. Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 254 с.
5. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П.О. Масляк. К. : Знання, 2008. 343 с. Рекреалогія : навч. посіб. Рівне : НУВГК, 2015. 148 с.
6. Скрипник Н.Я., Сердюк А.М. Рекреаційна географія : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 296 с.
7. Стафійчук В.І. Рекреалогія / В.І. Стафійчук : навч. посіб. К. : Альтпрес, 2006.
8. Сюткін С.І. Рекреаційна географія / С.І. Сюткін, Г.Г. Леонтєва. Суми : СумДПУ, 2007.

9. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник/ Н.В.Фоменко. К. : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
10. UNWTO Tourism Highlights, 2020 Edition. URL: <https://www.eunwto.org/doi/book/10.18111/9789284422456>.
11. The Traveland Tourism Competitiveness Report 2019 URL: <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitivenessreport-2019>

Допоміжна література

12. Геоєкологія рекреаційних зон України. – К. : Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 1996. 200 с.
13. Гуменюк Г.М. Наукові основи рекреалогії / Г.М. Гуменюк, Н.В. Фоменко // Рекреаційний потенціал Прикарпаття: історія, сучасний стан, перспективи (Івано-Франківськ–Яремче, 16–18 грудня 2009 р.). Івано-Франківськ, 2009.
14. Кузик С.П. Оцінка рекреаційних ресурсів та проблеми розвитку туризму в прикордонних районах (на прикладі Львівської області) / С.П. Кузик // Туристичний феномен: економічні, соціальні, екологічні і культурно-історичні передумови та наслідки. Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Святогорськ, 14–16 травня 2002 р.). Донецьк, 2002. С. 288-290.
15. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг / О.О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2002. – 436 с.
16. Мацола В.Л. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В.Л. Мацола // НАН України. Інститут регіональних досліджень. Львів, 1997. 156 с.
17. Мацола В.І. Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики) / В.І. Мацола. Львів, 1998. 278 с.
18. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Х., ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 102 с.
19. Олесевич Д.Л. Економіко-математичний аналіз діяльності територіальних рекреаційних систем / Д.Л. Олесевич, С.П. Кузик, В.С. Грицевич // Проблеми становлення ринкової економіки: Вісник Львів. ун-ту. Серія економічна. Вип. 25. 1994. С. 106-108.
20. Пангелова Н. Демографічні аспекти організації рекреаційно-туристичної діяльності / Пангелова Наталія, Пангелов Борис // Спортивний вісник Придніпров'я. 2015. № 2. С. 142-145.
21. Соціально-економічна географія України: навч. посібник / За ред. проф. Шаблія О.І. Львів : Світ, 2000.
22. Устименко Л.М. Історія туризму / Л.М. Устименко, І.Ю. Афанасьєв. К. : Альтерпрес, 2008.
23. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. –Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
- Електронні джерела
24. www.moz.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я
25. www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України.
27. www.kmu.gov.ua – Сайт органів Виконавчої влади в Україні.
29. www.medinfo.home.mi.org – довідкова медична інформація.

30. [http:// www/ greentour.com.ua](http://www/greentour.com.ua) - Туризм сільський зелений. Особливості організації.
31. <http://www.medtour.info/aboutresorts/kurort/> – велика кількість інформації про різноманітні курорти, їхня класифікація, курорти світу.
32. <http://webdesign.perm.ru/006/01/Balneol.html> – бальнеологічні курорти світу (текстовий варіант). Розглядається за регіонами і країнами світу.
33. <http://rmat-english.narod.ru/slovar/slovar.htm> – Туристський термінологічний словник
34. www.world-tourism.org
35. www.travel-web.com
36. www.hotels.net
37. www.tourism.gov.ua
38. www/travel.com.ua
46. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org/>
47. Офіційний сайт світової спадщини ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://whc.unesco.org>

5.2. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій (в електронному варіанті).
2. Методичні розробки практичних занять (в електронному та паперовому варіанті)
3. Матеріали в навчальному класі "Рекреаційна географія" на освітній платформі Google Classroom

5.3. Інформаційні ресурси

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.
3. Формат бланка – А4 (210^х297 мм).